

L . T . BEZNÝ
BÁSNÍKŮV DŮM

ODNAPROTI
MEGIBUK
2023

BÁSNÍKŮV DŮM

L. T. BEZNÝ

Velký dík patří Stanislavu Jarošovi,
který všechny básně přepsal do podoby,
z níž teď můžeme čerpat a tvořit.

© 1950 L. T. BEZNÝ

© 2023 ODNAPROTI

© 2023 MEGIBUK

ISBN 978-80-909044-7-7

Otevřený život v utajení

Knížka, kterou právě otevíráte, je společným dílem básníkůvých přátel. Jinak tomu ani nemůže být, protože přátelství bylo pro básníka nade vše a celým svým bytím v něj věřil. Vnášel ho i tam, kde nemusí platit za samozřejmé, mezi umělce. Nemohl tvořit někde, kde by necítil bezpečný prostor přátelství; a tam, kde nebylo, přinesl ho s sebou. Přátele měl všude, kde žil, pobýval nebo tvořil. Ovšem to nejkrásnější a nejhlubší místo pro přátelství nosil v sobě; nechával ve své duši vznikat stále novým a novým – v slovech, verších, v lyrických obrazech, v básních.

L. T. Bezný se narodil 7. března 1931 v Praze a dětství a dospívání prožil v Nuslích. Na prahu dospělosti se seznámil s lidmi, kteří tvořili intelektuální gros kolem inspirativní osobnosti filmového režiséra a spisovatele Václava Kršky. Stejně jako další mladí muži, kterým se poštěstilo být v blízkosti proslulého estéta s nesmírným uměleckým a intelektuálním rozhledem, také on měl tu výsadu být součástí onoho, dodnes legendami opředeného, milieu ve Sněmovní číslo sedm na Malé Straně. Mladičký Eduard Cupák, pozdější slavný divadelní kostymér Jaroslav Skalický, výtvarník a filmový a divadelní návrhář kostýmů Fernand Vácha, herec a divadelník Mirko Maršálek, scénarista Jarka Beránek, budoucí germanista a překladatel Vratislav Slezák a další, jejichž jména dnes už pokrývá vrstva zapomnění. Stal se nadšeným a pozorným posluchačem a vnímavým pozorovatelem, byl mezi svými „spřízněnými volbou“. Okouzlené mládí, které tak rádo bere vše, co se mu nabízí, a často přehlíží to důležité, dostalo tvrdou ránu; na jedné uzavřené narozeninové oslavě se mužští kamarádi vzájemně políbili. Ale netušili, že mají mezi sebou zamindrákovaného udavače, který okamžitě následující den oznámí na Státní bezpečnosti chování *neslučující se se socialistickým člověkem a jeho morálkou*. Následovaly výslechy, obvinění, soud a rozsudek. Sice podmíněčný, ale strach už se stačil usadit v křehké duši, která se rázem smrškla do malé chvějící se kuličky. Přišla ale nabídka, jak se toho strachu zbavit: *ožeň se, poradí mu kamarád, já se k tomu kroku taky chystám*.

Začala nová část básníkovy života, a s ním také nové výzvy, nová odpovědnost, ale také nový strach, jestli to, pro co se rozhodl, pro dvojí život, zvládne, a najde v sobě sílu k odpovědnosti – už nejenom za sebe, ale za novou rodinu, kterou právě založil. Je vlastně překvapený, že našel klid tam, kde ho ani tolik nečekal, a že se opět může nadechnout. Začíná psát. Nejdříve pro sebe, poezii, časem se k tomu přidají delší poeticko-dramatické celky, a nakonec dramatizace a poetická pásma pro amatérská divadla.

Z Prahy se celá rodina přestěhuje do Klášterce nad Ohří, odkud Bezný začne pravidelně dojíždět do nedalekého Chomutova, kde se zrovna přeměňuje Divadlo hudby do ryze poetického divadla, které se bude věnovat už jenom a výhradně poezii. Je polovina šedesátých let a v Závodním klubu Šverma, který sídlí na Chomutovském náměstí, se zabydluje jeden ze zásadních amatérských souborů šedesátých a sedmdesátých let – Divadlo Na rynku. Vedou ho Jindřich Lenc, jeden z nejvýraznějších amatérských herců druhé poloviny minulého století, a obětavá divadelnice Jiřina Čapková. Divadlo Na rynku zahájilo svoji desetiletou činnost inscenací *Petr a Lucie* podle novely Romaina Rollanda, pod jejíž dramatinou je podepsaný L. T. Bezný. Tehdy se podepisoval ještě svým občanským jménem, s oním pro něj příznačným „L. T.“. Bezný se „narodí“ až za více jak dvacet let. Po slavné protiválečné Rollandově próze následovala Bezného úprava Seifertovy sbírky *Píseň o Viktorce* a také pásmo z americké poezie.

V Divadle Na rynku nalézá svůj druhý domov. Je více než předpoklad, že se podílel na většině inscenací tohoto amatérského souboru, i když autor těchto řádků o tom nenašel více dokladů. Vrcholem Bezného chomutovského působení byla poema *Mysteria*, která vznikla až na samém konci existence chomutovského Divadla poezie. Cenzoři tehdy upozornili na nevhodnost názvu, a básník ho proto musel změnit na neutrální a poeticky bezpříznakové *Rozhovory*. Divadlo se s ním v červnu 1976 představilo na devatenáctém ročníku festivalu uměleckého přednesu Wolkerův Prostějov. Člen festivalové poroty, propagátor a interpret poezie Mirek Kovářík, o několik měsíců později napsal o Rozhovorech do časopisu *Amatérská scéna*: „... kolem chomutovského představení ROZHOVORŮ pak vznikla diskuse podrobnující kritice hlavně básníkův text, jemuž perfektní recitační poloha zkušeného kolektivu přednašečů, namnoze vítězů krajských i celostátních soutěží, propůjčila intenzivní naléhavost, při čemž textová předloha byla v jiné rovině.“

Od roku 1973 po následující tři sezóny působil v souboru Divadla Na rynku rodák z nedalekého Jirkova, pozdější divadelní, televizní, rozhlasový a dabingový herec Jiří Hromada. Ještě ne patnáctiletý se uvedl v pásmu z poezie Sergeje Jesenina *Má cesta*. Hromada vzpomíná na L. T. Bezného jako na osobnost, která mu „byla v mladém věku inspirací“ a jako na „člověka, který hledal každou hodinu cestu k radosti, inspiraci a kráse“.

Jako kdyby onen cenzorský zásah do názvu pásma *Mysteria* předznamenal tvrdé normalizační opatření; koncem roku byla na zásah „vyšších míst“ činnost Divadla Na rynku ukončena.

Svůj další výrazný umělecký otisk zanechává L. T. Bezný až na začátku osmdesátých let v ústecké Mladé scéně, která vznikla v nepříznivých podmínkách městské periferie tehdy nevzhledného průmyslového Ústí nad Labem. Rodina se do Ústí přestěhovala a Bezný nastoupil jako řadový úředník k jednomu stavebnímu podniku. Úředničina ho provázela celým jeho

aktivním životem, také proto opakovaně hledal umělecká uplatnění, jež ale byla omezena dočasným zákazem umělecké činnosti v Praze.

Mladou scénu založil v roce 1981 dodnes uznávaný amatérský divadelník Pavel Trdla, který v průběhu let tuto scénu vyprofiloval na jedno z nejžádanějších a nejznámějších amatérských divadel pro děti u nás. První dva roky existence divadla (scéna existuje dosud) nebyla nijak dramaturgie vymezená. L. T. Bezný, který do souboru přišel rok po založení, navrhl novému divadlu nastudovat hru italského dramatika Aldo Nikolaie *Únos v Neapoli* pod názvem *Generální zkouška aneb Únos v Neapoli*. Bezný se ujal také režie. Hra měla premiéru 14. ledna 1983.

Po *Únosu* následoval velký projekt, kdy se tvůrci Mladé scény nechali inspirovat Laternou magikou a pro scénickou montáž podle Hrubínova pohádkového příběhu *Kráska a zvíře* zvolili tři projekční plátna, prostřední a dvě boční, a náročný kvadrofonní zvuk. Umělecká trojice, režisér Bezný, výtvarník Miroslav Hořínek a Pavel Trdla, objížděla tehdy české hrady a zámky a vybírala pro jak dynamické, tak i statické filmové projekce vhodné lokace. Náročnou hudební složku zvládl varhaník J. Pufler. Vznikla inscenace, která přesahovala nejen inscenační parametry amatérského divadla, ale také předčila některá profesionální divadla té doby.

Třetí výraznou inscenací, na níž se L. T. Bezný podílel, režijně i herecky, bylo celovečerní představení podle divadelních aktovek Antona Pavloviče Čechova *Malé etudy*. Stejně jako *Kráska a zvíře*, tak i *Malé etudy* využily potenciál souboru a v inscenaci hrálo téměř dvacet herců Mladé scény. V roce 1984 se soubor trvale zaměřil výhradně na dětského diváka. Bezný ještě alternuje roli Krále v Grymově pohádce *Růže pro princeznu*, záhy ale jeho umělecká stopa opět mizí.

Objevuje se až na počátku devadesátých let. Své básně, které psal po celou dobu „do šuplíku“, začne pravidelně otiskovat v nově vzniklém kulturně-společenském měsíčníku nejen pro čtyřprocentní SOHO revue. Přestože Bezného připoutávaly rodinné a pracovní povinnosti k jeho domovu, s pražskými přáteli nikdy kontakty nepřerušil. V nových svobodnějších časech začal jezdit do Prahy častěji a zapojoval se do g/l aktivit, hlavně těch, které byly spojené s literaturou. Vždy duchem mladý snadno uzavíral nová přátelství s mladou generací, která se také stala jeho uměleckou inspirací. Vznikly nové básně i celé básnické skladby, z nichž většina byla někomu dedikovaná. Vystupuje v poetických večerech Gay Viola, kde se po dvaceti letech setkává se svým „žákem“, hercem a teď politickým aktivistou Jiřím Hromadou. Přednáší vlastní poezii, interpretuje básně jiných (Konstantinos Kavafis). V Poetické kavárně Obratník, kterou na konci devadesátých let založil mecenáš umění a nakladatel Roman Polák a dramaturgicky ji vedl muzikant a skladatel Jakub Zahradník, vystupuje v pořadech autora těchto řádků: v úpravě Williamsovy novely *Římské jaro paní Stoneové*,

vedle herečky Libuše Geprtové, v původně rozhlasové hře Maria Vargase Llosy *Krásné oči, ohyzdné obrazy* nebo v dramatizaci Fuksovy povídky *Smrt morčete*. V letech 2004 a 2005 ozdobil svou noblesou a kultivovaným přednesem festival Literární Vysočina (např. *Král Lávra*).

Na sklonku života se uchýlil do ústraní, pobýval na svém letním bytě v Chlumu u Děčína, kde po celá ta dlouhá tvůrčí léta vznikala převážná část jeho tvorby.

L. T. Bezný zemřel v okruhu své rodiny 3. října 2022 ve věku jeden a devadesát let.

František Baďura

Tomáše jsem poznal v chomutovském Divadle Na rynku, což bylo divadlo poezie sídlící na náměstí v Hornickém domě kultury. Jako třináctiletému mi nabídl, abych účinkoval v jejich připravovaném představení. A já to tehdy bral smrtelně vážně a chlapsky recitoval Kainarovo Bombardovací blues.

*Tak jsem zpíval za války
když z umělého medu bolely mě zuby
A notabene ještě ve sklepe
Když jsem se sbíral k Odvaze a Činům
Jako se sbírá Jedna po druhé
Krabička zápalek zbůhdarma vyškrtaných
Tak jsem si zpíval
A ani pánu bohu chlup jsem
Neodpustil*

Tomáš (jinak zakladatel obdobného litvínovského souboru Docela malé divadlo) s námi autorsky spolupracoval a divadlo mělo i díky němu vysoký umělecký kredit na soutěžích divadel malých forem. Pro Tomáše, a vlastně pro všechny ze souboru Divadla Na rynku, byla poezie smyslem života. Byli pro mě nádhernou inspirací. Konkrétně Tomáš byl naprosto oddán poezii a literatuře; žil jí každou hodinou, každým dnem, celým svým bytím. Neustále hledal cestu k inspiraci, radosti a kráse. A to bylo v tehdejší době rozporů cosi, co povzbuzovalo a dávalo naději, že jednou přece budeme svobodní; nejen v názorech, ale i v cítění a v srdcích. Svým příkladem nejen mně ukazoval, že i v době totalitní stagnace jde žít nejen pro výdělky, ale hlavně radostí z prostého bytí.

A pak jeho upřímná oddanost umění a otevřenost v životě mne přirozeně imponovala žít svůj jinaký život – DUHOVĚ – jako on.

Jiří Hromada, herec

O d k a z

Tak
ještě
jednou
pokusím se
znovu otevřít
přivřená vrátka
fantastických zahrad
tichého vzpomínání
na dávnou dobu
pro mne tak
zasněných
vstřícně
obdivných
Mladých let
Měsíce nad řekou
Stříbrného větru vlání
když jsem chodil
šrámkovskými
cestami
ovšem
nyní
léta po
dívám se
na sebe sama
jako bych mládí
hleděl do zrcadla
a proto, právě proto
říkám si sám sobě
pro lásku boží
dávné své sny
ctižádostí
inspirace
odkazují
vděčně
tobě

TOUHA

D ů m b á s n í k ů

Když jsem vstoupil
do místnosti
a tys
ke mně
pootočil
svou
dětsky zubří tvář
a ústy
rozchlípenými
krutou jizvou otázky

Proč žiješ?

cítil jsem
jak na své šíji
zvedáš
drtivý strop konvencí
slyšel jsem
syčení
unikající všednosti
viděl jsem
trhlinami praskajících stěn
osvobozené prostory
věděl jsem
že stojím na podlaze
která se houpe
jako paluba
větrem
opilého korábu

(Causerie bran)

C e l n i c e n a d ě j e

Heslo
Láska
Kdo jsi
Ten, který chce milovat
Odkud přicházíš
Z pouště samoty
Koho hledáš
Člověka
Co přinášíš
Naději
Brána je zavřena
Zaplatím clo
Máš prázdné ruce
K obejmutí
Máš žíznivé rty
K políbení
Máš hladová ústa
K tomu
abych řekl miluji
Kdo ti uvěří
Každý
Lidé spí
Půjdu tiše
Klopýtneš
Vím, že upadnu
Kdo ti pomůže vstát
Ten, kdo bdí
Jak poděkuješ
Uchopím podanou ruku
a budu čekat
Na co
Až vyjde slunce
abych mohl svobodně
odejít

(Causerie bran)

B r á n a D a v i d o v a

Jsi pro mne
obrys
stín
anebo silueta
jsi
nekonečnou plání
splaveným pískem
sněhovou návějí
jsi
něčím co je
a není
jsi pouhou nadějí
Volám tě
ozvi se
přijď
kdy chceš
musí to však být dnes
protože
zítra
nemusí už nikdy být
a já už nechci
jenom snít
ale
věřit
křičet
rvát se
o novou možnost
jako o kus chleba
pro radostnou zvěst
všech
k tobě směřujících cest

(Causerie bran)

D i a p o z i t i v y

Jako bych si
od našeho rozloučení
jen tak
pro sebe
znovu a znovu
promítal
barevné diapozitivy
s tvou tváří
s tvými slovy

s tvým
prvním korespondenčním lístkem
naškrabaným
ve spěchu
jenom proto
abych ho dostal
včas

s tvými
lehkými stopami
polobotek
ve vysokém sněhu
na cestě
k sídlu
chudobného krále
žel
už zavátými

s tvým
sebejistým hledáním
ztraceného klíče
mezi
různými neznámými
k dveřím
beznadějně zavřených

s tvým
naznačeným přáním
o rozpůlení chleba
pro nás dva
který
jsem pro tebe
připravil
na uvítanou

s tvým
usilovným zametáním
stále se sypajícího
sněhu
na zápraží
abychom se
alespoň zdánlivě
vyprostili
z bílého zajetí
závějí

s tvou
plnou náručí
rozštípaných polínek
pro
nenasytně rozhořelý plamínek
ohně
starých
kachlových kamen

s tvým
povídáním o tom
jak by bylo
pěkné
umět hrát
na harmoniku
pro potěšení
snad všem známé
lidové písničky

s tvými
neklidnými prsty
pohrávajících si
čističem
k mojí dýmce
hořící
snad jedině
zásluhou
tvého připalování

s tvým
skromným přitakáním
aby se
k večeři
dalo na talíř
cokoli
kromě hrachu
nebo čočky

s tvým
mokrým zápěstím
od umývání
hrnků
a skleniček
i když ne
„salátové mísy“
na kterou jsme si
připili

s tvým
pozorným přistavením
mých
mokrých
vysokých bot
k dohasínajícímu teplu
kamen
přes noc

s tvými
rozcuchanými vlasy
v pruhatých peřinách
do kterých
spánek
zachumlal
tvou hlavu
před rozedněním

s tvým
posledním nedopalkem
cigarety
v chladném
jiskřivě mrazivém ránu
před
naším společným
odchodem

s tvou
upřímně podanou rukou
mezi dvířky
spěšného osobního vlaku
na rozloučenou

(Causerie bran)

V š e c h n o j a k o

Tak se mi zdá
že všechno
kolem
mne
je
pouze
j a k o
jako žiju
jako pláču
jako toužím
jako pracuji
jako se směji
jako nejsem sám
prostě stále
to samé
jako

Máš
pravdu
samé pozlátko
a nepravé
kočičí
zlato

Nic
skutečného
žádná jistota...
kromě kolébky
a hrozícího
hřbitova

Možná
můj milý
právě to jako
mezi dvěma póly
našeho života
má v úmyslu

učinit nás
skutečně
šťastný

Málo
platný
nic z toho
není pro mne
doopravdy
to mi
věř

Ano
protože
doopravdy
lze jen milovat
vzájemná
láska
je
nejen
pevný bod
z kterého lze
pohnout celým světem
ale je také
svorníkem
klenbou
mostem
aby
naše
cesta
za láskou
nikdy nezarostla
šedočerným
mechem

(Causerie bran)

Ř e m e n

Lituji
že nejsem
koženým řemenem
kterému
dovolíš
denně
tě
obejmout

(Doteky)

P ř e d s t a v a

Vidím tě
ve všem
v každém
člověku

(Doteky)

K y v a d l o

Mít
o Kom
přemýšlet
vzdáleně snít
o nočních procházkách
ranním probuzení
vzpomínat
těšit se
na čas
slov
úsměvů
pohlazení
a pevně věřit
že slibně krásný
první večer
nezůstane
jediný
který
věčným
kyvadlem
tiše odměřují
staré bicí hodiny

(Elegiety)

O s t ý c h á n í

Láska
to není
jen a jen
vzájemné dotýkání
obnažené duše
a také
těla
to
je
těž
možná
ostýchání
odhrnout tomu druhému
jemné vlasy
z čela

(Elegiety)

P ř e d s t a v e n á

Vítám tě

zvolala Představená
na prahu kláštera
Štaté královny

jsi milý host
mohu ti otevřít
mohu ti posloužit
mohu ti dát svůj šat
ale nesmím tě obejmout
jako nahého chlapce
pro svoje
štěstí

(Jinotaje řádů)

B á s n í k

Jsi
v řadě
poslední
řekl Básník
v slzách
svému
Učni

Nemám
už nic
co bych ti
mohl darovat
rozdal jsem všechno
půvab mládí
myšlenky
dárky

zbyla
jen touha
milovat

(Jinotaje řádů)

T a d z i o

Až
budu
v městě
na lagunách
zasutý do snů
a vystavený
touhám
uprostřed
rušného davu
procházet se sám
s tvým jménem na rtech
jakoby symbolicky
přes most
Vzdechů
anebo
zamlklý
na černé gondole
či bělostném
vaporetu
tebou
zbavený
všech chyb
zábran v lásce
protože jen dokonalá
nezná strachu
stanu se
podobným
stárnoucím
von Aschenbachu
který jako já
osudově
pozdě
když už
nad mořem
životních dnů
posledních z hvězd
tiše zhasíná
miloval
až k smrti
jako já tebe
v nedotknutelnosti
úsvitně nahého
Tadzia

(Ostynata typů)

PŘÍBĚHY

H l u c h o n ě m ý

V lokále
sedí hubení muži
a tlustá žena
uprostřed
zteplalého piva
nakyslého potu
laciného kouře
kteří se smějí
bledému chlapci
v černém svetru
jehož oči
pláčou, volají a prosí
jehož oči
touží, doufají a věří
jehož oči
chtějí zadržet něco
co odchází
Lokál je dlouhý, prázdný, šedý
prázdný
šedý

(Grafiky)

H o l k a

Pod lucernou
před zdí, kde nalepují plakáty
stojí
žena
která se líbá
s berním úředníkem
tak jako se před chvílí
líbala
s úředníkem magistrátu
Je to holka
Holka pro všechno
Holka s úzkou sukní
a potrhanou punčochou
Berní úředník se líbá
/zatímco doma
jeho vlastní žena
servíruje dětem večeři
tatínkovy morality/
a nevidí
malého chlapce s květinami
který však naopak velmi dobře
vidí
že ta holka
chce také dostat
jednou
/alespoň jednou/
z lásky
něžnou
kytičku
fialek

(Grafiky)

D r a m a

Pět
aktů
lásky
je jako
starověké
podivuhodně
osudové
drama
všem
lidem
slibně
tajemně
zázrakem
nabízená mana
chléb každodenní
nápoj nočního bdění
Vzkříšení smyslů
leč Oběť srdce
životadárná
bolestivě
nekrvavá
nebývá
vždy
herci
života
tragédie
živoření
milovníky
odvěkých her
na složité téma
milostných vztahů
s díkuvzdáním
pokorou
i pochopením
vděčně přijímaná
a možná právě proto
tak jako všemu
též láskám
odzvání
hrana

Akt
první
mžikem
zrozené
pokušení
záblesk očí
chlapecká tvář
šípkový keř
zbavený
všeho
trní
jasný
vzmach
navzdory
všednosti
vpád naděje
poplach útočení
v bleskovém
probuzení
polnice
touhy
snů
iluzí
a snění
předtucha
slibných cest
z hlubin bezmoci
tajemná zvěst
evangelium
možností
světlo
zrod
zářící
expozice
nových dnů
blažený stav
jakoby souznící
s představou
slastných
polucí

Akt
druhý
chvíle
radosti
příslibů
očekávání
čas naděje
čas vzpruhy
kouzelná doba
růžových
brýlí
ale
také
zábran
rozpaků
nesmělosti
zdroj neklidu
prahnoucího chtění
které v kolizi
samovolně
mohutní
roste
sílí
ztuhlé
vlastní
obrazností
vzrušeně pulsuje
ačkoliv zároveň
sladkobolně
zimničně
trapně
mučí
jakoby
v erekcích
horečného pnutí
vyhrotilo se touhou
po vzájemném
semknutí
poutem
duší

Akt
třetí
zázrak
slastně
krásného
odevzdání
sebe samého
v jednoznačně
obnaženém
vzepětí
atak
služba
souznění
vypjatý luk
nášlapná mina
odjištěná zbraň
strhující nebezpečí
v dobývání pozic
pouhým obdivem
svatou něhou
nebo ztečí
za cílem
sladké
vize
příboj
vzednutí
křeč vášně
stav beztlíže
chlapské jméno
pro okamžik krize
která vskrytu
stává se
jakoby
orgasmem
vybičovaně
sálající sondou
s nádherným
gejzírem
vřelého
citu

Akt
čtvrtý
znaveně
vyprahlé
spočinutí
puklý zvon
stržené pero
vyteklá cisterna
na poušti doznívání
s fatamorgánou
pokleslých
přání
bývá
často
zárodkem
plíživých
pochybností
výmluvným signálem
jasným znamením
neklamného
varování
a právě
proto
přes
slibná
ujištění
roste strach
z možného odloučení
nedobrá chvíle
zklamání
obrat
tuctová
peripetie
co asi zbývá
je zbytečné se ptát
šmahem o nic více
než skomírající
jakoby jalově
promrhaný
ejakulát

Akt
pátý
spěje
stroze
chvatně
bezútěšně
pod hrozbami
bolestných ztrát
toho nejhezčího světa
vysněných obzorů
bláhových cest
k propadlům
milostných
katastrof
přesto
zůstávají
nesmazatelné
zaseklé zbytky stop
prvého okouzlení
vlny vzednutí
klenby citu
rozvalin
osamění
znakem
burcování
sta upomínek
v úlevné sebetrýzni
mužné nostalgie
aby znovu
a znovu
nahoru
dolů
jakoby
v rytmu
brutální
masturbace
neskončilo jinak
než mohutným
výtryskem
vzdoru

Ale
vzdor
jen tak
mimochodem
není vždy dohrou
může se stát
rozbuškou
volbou
spění
bud'
navždy
vzdát se
svůdných tenat
milostného
opojení
anebo
z vraku
kdysi krásné
ted' potopené lodi
Věčných snů
zachránit
alespoň
kotvu
pro
dosud
nepoznané
osudem dané
sebespalující
přátelství
zbavené
bázně
nudy
lží
drama
tím končí
i opona padá
kruh se uzavřel
novou nadějí
očištěním
katarzí

(Causerie bran)

M a h a r á n í

Máš rád
v mých rukou
magnolie
a ptáky

pošeptala
s líbezným úsměvem
svému choti
Maharání

a políbila ho
na znamení díků
když odjížděla
na lov
v družině
mladých sokolníků

(Jinotaje řádů)

KRÁTCE, PROSÍM

S l o v a

Když tě poslouchám
zapomenu
na vše
kromě
tvých slov

(Doteky)

C h l é b

Stačí mi chléb
a sklenka
vody
pokojík
kasárensky holý
stačím si
sám
však pouze
v přítomnosti
tvojí

(Doteky)

P o c i t

Je mi pěkně
jako by
něco
z tebe
vzlétlo
a usedlo si
ke mně

(Doteky)

P a s d e d e u x

Ty
to je den
ty
to je láska
ty
to jsem já

(Doteky)

T e l e f o n

Mluvil jsem
s tebou
a vrátilo se vše
co kdysi
bylo

(Doteky)

V e s l a ř

Bojím se dotknout jezera
rozvlnit obraz
v tichém rákosí
kde kachny nehnízdí

ale mám chuť tě zbít, zrádná
hladino
morbidním veslem bahno rozvířit
a pak se vykoupat

řekl Veslař
a svlékl se

(Jinotaje řádů)

P a ň á c o v é

Harlekýn
vzal křídu
a napsal
J S E M
na zed'

zatímco
Pierot

napsal
své
J M É N O
do písku
zašlapal
a šel

(Jinotaje řádů)

L o u t k a

Řezbář vyřezal Loutku
Krejčí jí ušil šaty
Tulák ji miloval

Komu tedy náleží

Komu jinému
než Kupci
řekla Láska

(Jinotaje řádů)

O t r o c i

Přetrhat
skrytá
lana

Plachty
pro štěstí napnout
kotvy zvednout
a plout
v pruzích
vln naděje
pro hvězdy vítězné
za hvězdou
svobody

touží
Otroci
přikování
k veslům galér
svých předsudků

(Jinotaje řádů)

H e r e c

Zasněný Hamlet
široká ramena
štíhlé boky
úzký pas

Miluji tedy Vás
anebo toho
komu jste propůjčil
své tělo
a svou tvář

Co na tom záleží
až zvrátíš hlavu
na polštář

(Jinotaje řádů

K o l e m j d o u c í

Dívám se dolů
z vysokého mostu
Mezilidských vztahů
na velebnou řeku
Vzájemné lásky
a točí se mi
hloubkou
štěstí
hlava

Tak
se
drž
pevně
zábradlí
abys nespád

poradil
s přehledem
Kolemjdoucí

(Jinotaje řádů)

M o u c h a

Každý chlap
je chlapem
jen
tehdy
chlapského
má-li ducha
a vypadá pohledně...

Ovšem musí mít
velké koule
a cosi
navíc

doplnila
Moucha
co mu
lezla
po stehně

(Jinotaje řádů)

K l u k

Chci
svobodu
harmonii
a prostor...

ale co je prostor
pomyslel si
mladý
Kluk

Prostor
je život
prostor je smrt
prostor
jsi
ty

(Jinotaje řádů)

N ě k d y m ů ž e b ý t

Někdy může být
dárkem nad dárky
přátelský hlas v telefonu
chlapsky mužný
a přesto kapku
s jinošskými
rozpaky

(Kartinky míst)

P o s e d l o s t

Jakmile dozní
tvůj hlas
v ixtém
telefonu
tím okamžikem
netrpělivě počítám
za kolik hodin či minut
nejraději vteřin
uslyším jej
znovu
tak
jako
když
tvůj
pro mne
došlý list
u okénka pošty
chtivě přebírám
po dalším se mžikem
v duchu vyptávám
nikdy nemám
od tebe
zpráv
dost
protože
vědět co děláš
je moje posedlost

(Upomínky)

S t a r o s t i

Slyším
krátké zazvonění
spěchám k telefonu
voláš mě
ty
dárek
ze všech
nejmilejší
pravé vánoční překvapení
však radost moje
rázem mizí
když
místo smíchu
poznámek a vtipů
slyším v tvém hlase
únavu, lítost, smutek
slabý náznak vzlyku
dusíš se starostí
která není nová
chtěl bych tě
obejmout
hladit
ale
na dálku
mohu ti říkat
jen a jen
slova
slova
slova

(Upomínky)

IMPRESE

Z v o n k o h r a

Mrazivě jasné
únorové jitro
čile podávalo
almužnu svitu
malé stařence
jakoby útěchu
že nese čižmy
s nadějí tomu
kdo není doma
tak jako není
už dávno doma
ani Princezna
co každé ráno
ráda vyšívala
mezi arkádami
pestrobarevné
gobelíny věků
jednou visící
v trůním sále
nad kouzelným
varným šálkem
vřelých přání
často slýchat
s Geniem loci
i o poledních
zaseknout čas
pro zvonkohru
znící ozvěnou
kol ztichlých
věkem zašlých
zámeckých zdí
anebo zrcadly
zářících stěn

(Antikódy stél)

M a l o s t r a n s k á

Z času věže
smutek padá
stará štuka
hrdých atik
nad vikýřem
jeseň vlaje
závoj kouře
komín přede
lačná kočka
domem slídí
věčná žízeň
širé chtění
můra v okně
tepe křídly
těžká vrata
vlhký chlad
šerá chodba
stíny svírá
touha šeptá
radost líbá
dvě zkovaná
mužská těla
láska touží
noci slouží
matnou září
sala terren
torzo svitu
věčná lampa
v rohu domu
při pavlači
křížek visí
černý kabát
přísné nebe
vysvléká si
kalný úsvit
cudné jitro
zvoní hrana
kdosi pláče
mrak zalehl
město slávy

(Antikódy stél)

S t í n

Po ulici
kolem starých
oprýskaných zdí
předměstských ohrad
s cáry plakátů
jde
kdosi
neznámý
možná Dělník
anebo Básník
jednoduše
Člověk
v šedé
haleně
zcela
sám
a zatímco
myslí
žije
sní
na rozbitou dlažbu
dopadl jeho stín
stín zmaru
Stín Smrti

(Grafiky)

T a n e ě n í k

Nemluví
Nezpívá
Tančí
jeho
pohyb
je láska
prchavá
závratná
nevyslovená
Pláče svým tancem
Směje se svým tancem
Žije svým tancem
Nikdo mu nedá
jiný život
Nemluví
Nezpívá
Tančí
a dívá se
uhrančivýma očima

(Grafiky)

C e s t o v k a

Před
malou dřevěnou kabinou
u rybníka
u jezera
u vody
s vystřiženými dívkami
z mód
z časopisů
z magazínů
hrají si děti
s velkým
a lesklým
červeno modro bílým
míčem
Opálený kluk je plavkách zatraceně krátkých
jako vlasy jeho maličkého bratra
Rozesmátá dívka má koupací plášť
nafoukle směšný
jako gumová labuť
která pluje kolem
Hrajeme si se vším
jako děti s plechovou pumpičkou
pod zlatým sluncem v stínu stromů
abychom zapomněli
abychom vzpomínali
abychom něco dělali

(Grafiky)

Č a j o v á r ů ž e

Byla docela malá
dívenka
když
profesor její sestry
sešel ráno do zahrady
kde rozkvetla
čajová růže
chráněná
otcovou pýchou
s kterou pozoroval večer
svou dceru
jak četla
za mušelínovou záclonou
u petrolejové lampy
v knize
kde byl založen
uschlý lístek
v barvě
znachovělé kůže

(Grafiky)

D e n p o n e d ě l i

Jitro se probudilo
v květinách
zastřených
oken
hostince
U zelené žáby
s pavlačemi
průjezdem
pumpou
na pustém dvorku
s vymletým
dlážděním
kde
dozněl
smích služek
z nočních zklamání
svých paní
a klení
učedníků
nad louží
rozlitého piva
mezi práskáním bičů
starých drožkařů
do hubených
břich
koní
tak
jako je
vždy starý
a jaksi hubený
poslední polibek
pod zhasnutým plamenem
plynové uliční lampy
bez jediného slova
rozloučení

(Ilustrace)

U l i č n í k

V parku
u starých buků
obrálená holčička
rozpočítává hejno dětí
Oblaka letí, letí, letí

Kam letí

Nedoletí
zasmál se
v shluku buků
kluk
a prostřelil prakem
mrak

(Jinotaje řádů)

B r a t ř i

My jsme zakladatelé
Říma

řičí Nahatci
rudě rozchlípenými jizvami
úst
a hrají si
s useknutou hlavou
vlčice
ze sousední jeskyně

Prima

(Jinotaje řádů)

M a l i č k o s t i

Máš
pravdu
celý život
skládáme si
prožité maličkosti
jako duhovou mozaiku
z mnoha pestrých střípků
a tak mi alespoň dovol
z nejmilejší řady
nastalých
možností
popsat

jednu
od chvíle
když jsi se
spěšně vrátil
do vstupní haly
pražské stanice metra
v módně pomačkané
rozhalené košili
coby neobyčejně
obyčejný kluk
vyzařující
svatozáří
úsměvů
s milou
pečující
pozorností

jelikož jsme
pozměnili místo
k prvnímu našemu posezení
a museli přecházet
přes rušnou ulici
tak jsi nečekaně
naznačoval téma
z celé snůšky
zajímavých
otázek

(Jinotaje řádů)

L e ž e l v e d l e n í

Ležel vedle ní
na břehu jezera
a ona
snila
o jeho těle
protože ještě nevěděla
že budou
manželé

(Kresby)

P l a k á t p r o P r a g o k o n c e r t

Černý frak
bílá kravata
lze přimyslet si
kočár
anebo
také domino
Bachovsky vážný
mozartovsky půvabný
debussyovsky nespoutaný
zakletý
sám v sobě
vlastním
tónem
zahleděný
za něčím
daleko
Krysař z Hameln
Ne
ale
světlo
zažehující
Tamino

(Arabesky stěn)

G r a f i c k ý l i s t

Jitro se probudilo
v zastřeném okně
hostince U zelené žáby
a pavlačemi, průjezdem, klepadlem
na pustém dvorku
vymletého dláždění
kde dozněl
smích služek
klení učedníků
práskání drožkařů
tak jako
poslední polibek
pod zhasnutým plamenem
plynové lampy
bez jediného
slova
rozloučení

(Grafiky)

L í t o s t

Ráno
zcela
opuštěný
loudal se jen tak
pustou ulicí
v poledne
sedl
na schod
prastarého domu
právě ve chvíli
když z dveří
vyšel
chlapík
usmál se
i pohládil
a šel zas dál
tak proč teď večer
smutně kňučí
a navrací se
neustále
k tomu
domu

(Grafiky)

STŘÍBRNÝ VÍTR

S y r i n x

Čas
podzimu
trhá list za listem
Faun polonahý
choulí se
na loži
zlatistém
spadlého listí
vzpomínek
i přání
rozum
věk
brání se
a přece naděje
syrinx věčného mládí
rodí se poznovu
zas a zas
hlas touhy
duhových dálek
hlas neustávající
do chvíle
poslední
zářící
živý
navždy
zakletý
do dětských snů
a také do pohádek...

(Elegiety)

Š e r o s v i t

Čas
řeka
mraky
vše co plyne
pod střechou světa
klenbou nebe
věci věčné
pomíjivé
tak
jako
minulost
s budoucností
jdoucí
mlčky
a plaše
vedle sebe
bizarním krajem
omylů, pravd, lží a ctností
tajemně tichým pološerem
klikatých cest
přítomností

(Elegiety)

A g n u s

Zas
je tu
ona úděsně
překrásná žiravina
leptající
srdce
tělo
kdo
je
vinen
osud či náhoda
Mea culpa
má je
vina
já
to chtěl
aby se ještě jednou
stříbrný vítr
mladých snů
zvonivým
hlasem
duší
mou
opět
rozezněl
i když mám
vše kolem skvělé
na pohled
já
toužím
mít tě rád
ještě jednou
a naposled
Agnus Dei
Beránku
Lásky
buď
mě
spas
anebo
pro můj
pozdní hřích
nemilosrdně mi výhost dej...

(Ostinata typů)

U p ř í m n o s t

Máš
pravdu
asi lžu
sám sobě
i těm kolem
když si říkám
že už nic nechci
na nic nevěřím
a snad všemu
co mě kdy
v životě
těšilo
dávám
sbohem
jak ale
sám dobře vím
pravda to zdaleka
žádná není
protože
dokud
smím snít
mohu stále
ještě věřit
na překvapivá
vzájemně slibná
a možná i osudově
smysluplná seznámení
dobrotivé nebe
což mimo nás
neprojdou
každý
den
stovky
různých
krásných
přitažlivě
zajímavých lidí
chtěl bych být mladý
a mezi všemi
náhodně
potkat
právě
tebe

(Ostinata typů)

N o s t a l g i e

Nic
nechci
nemusíš se bát
zmoudřel
jsem...
možná
před léty
zkusil bych se
sám v sobě
znovu
bít
o to
pro co stojí
v každém okamžiku
dokud jsme
mladí
věř
mi
žít
dnes
už je
příliš pozdě
nemohu už chtít
opět riskovat
být směšný
iluzemi
láskou
věkem
mám
pouze
prosbu
nebo přání
smět tě vidět
a jenom jako
z velké
dálky
mít
tě
tak
trochu
zbaběle
provinile
a nostalgicky rád

(Ostinata typů)

Z d r a v i c e

Můj
jarní
pozdrav
patří tobě
protože právě ty
možná kouzlem jara
a všech jeho znamení
jak obecně známo
čas pro pocty
bezvýhradně
stvořený
svoji
vlastní
šťastnou
nečekanou
a přátelsky
milou zásluhou
zrodil se
nový cíl
dosud
plný
zmatků
nejistot
a bloudění
který konečně
po dlouhých dobách
splňuje kdysi jen marně
v mládí sice nesplnitelné
ale přesto každodenně
toužebně očekávané
nevyslovené přání
aby se naplnilo
v čase stáří
ještě
jednou
naposledy
jakoby jarem
znovu probuzené
poetické
zázemí

(Ostinata typů)

OSAMĚLOST

O s a m ě l ý

Navěky osamělý
geny odsouzený
světu odcizený
lidmi zavržený
slepý nadějemi
žíznivý touhou
hladový láskou
věčně milující
sám nemilovaný
vyprahlý sexem
tak jako poušť
žárem a suchem
rozpukaná země
vyschlá studna
troud či popel
shořelý sněním
planým čekáním
bláhovostí snů
řadou zklamání
marností všeho
zjihlý steskem
odepsaný žalem
živořící pózou
o vyjimečnosti
sám samojediný
věkem zubožený
trapně smyslný
posedlý mládím
stále volající
po mužném těle
slibném doteku
svalnaté kráse
ztopořeném údu
spásné chvílce
svého naplnění

(Antikódy stél)

V y p r a h l o s t

Být sám v sobě
zcela vyprahlý
tak jako poušť
Sahara či Gobi
chladným žářem
rozpukaná země
vyschlá studna
troud či popel
věčnou samotou
trapným sněním
marným čekáním
časem zklamání
číší prázdnoty
žízníci touhou
tak jako Zvíře
v bájném zámku
navěky toužící
po ceně úsměvu
letmých doteků
a po polibcích
neznámé Krásky
srdečném slově
plachém objetí
jediném doušku
všemocné Lásky

(Antikódy stél)

M o t i v

Snad
každý
nakonec
zůstane sám
zbavený iluzí
všemožných nadějí
vysněných cílů
duhových
přání
radosti
z každého
nového rána
chvějivé touhy
spalujících žádostí
nesmělých doteků
příslibů těla
vidin lásky
prchavého
pozlátka
mládí
snad
každý
nakonec
zůstane sám
v pelechu vzpomínek
přikrytý stářím
jako rzí
přesto
ale
zbývá
šťastné
východisko
nalezne-li se
v ztemnělém koutku
zapomenutá
leč ryzí
provždy
platná
mince
přátelství

a navíc
jevící se
stále více
coby osudově
hozená rukavice
nezvednout ji
znamenal
vzdát se
všech chutí
zkusit si znovu
byť naposledy
to pošetilé
klopýtnutí
či naopak
zvednout
ačkoli
mládí
s krásou
už zdaleka
pravdou není
splývá s obavou
aby za takový čin
odměnou nebyl smích
z trapného zesměšnění
nezvítězilo bohudík
jedno ani druhé
protože
hned
z prvních
jakoby zlehka
přesto zacíleně
spředených rozhovorů
zablesklo poznání
že každý z nich
má svůj svět
vzdálený
od sebe
na sto
honů

(Causerie bran)

S a m o t a

Vejdi
můj dům
nezavírá
svých dveří
okna jsou otevřená
aby zachytila
tvůj hlas
a květiny
každého dne
znovu rozkvétají
aby tě uvítaly
svou vůní
Vejdi
můj dům
nezavírá
dveří
a když
tak jenom ty
v rukách
držíš
klíč

(Doteky)

M o ž n o s t

Zmocňuje se mě
lítost
když myslím
na tebe
protože jsem tě mohl
milovat

(Doteky)

S p á l e n í š t ě

Když přešla láska
a shořel svět
jako
kytice
z tvé darované
reprodukce
co mi tu
zbylo
než
touha
po něčem
co se rozplynulo
jako pohyb
tvé ruky
z plošiny
městské tramvaje

(Doteky)

F i g u r k y

Jdou
lásky
životem
jako průvod
pestrých mimů
z porcelánu
po římse
krbu
karneval
věčných iluzí
maškaráda slibů
mládím omaskovaných
kolombin či Harlekýnů
aby nakonec
ze všeho
zbyla
jen
dýmka
s knihou
pro chvilky klidu
vyhaslý oheň
hrst popela
v ohništi
plném
dýmu

(Elegiety)

Snad
stokrát
za jediný den
přál bych si zažehnout
tebou mi darovanou
orientální
lampu
z tisíce
a jedné noci
kouzelnou lampu
samotného
Aladína
aby mi
znovu
dala
sen
o tobě
s kterým
můj úděl samoty
zoufalství
marnosti
strachu
stesku
mizí
sám
už
přece
dobře víš
že jsi mým
čím dále tím více
životadárně
opojivým
vdechem
jádrem
druhu
opia
kterým
vše dobré
smysluplné
a mnohoslibné
zázračně
pro mne
začíná

(Ostinata typů)

S l o v í ě k a

Jako
každý
jiný den
vzbudil jsem se
vzpomínkou jen na tebe
zcela opojen
nemohl
jsem
ti
Lásko
nezavolat
byl jsi mimo
nechal jsem vzkaz
abys mi volal večer
černý přístroj
tvrdošíjně
mlčel
potom obsazeno
konečně jsi to zvedl
a omluvil ses
zdlouhavým
hovorem
S kým
chtěl jsem
zvědět jméno
rozhodně ne hned
po zaváhání
přišla
odpověď
tak trochu
s pousmáním
v hlase
jako
že víš
proč se ptám
Dostal jsi vzkaz?
Jo, někde ho zde mám...
žárlím na všechno
netrvám na jménu
Zavoláš zítra?
Možná ano
když si
vzpomenu

(Ostinata typů)

N e d ě l e

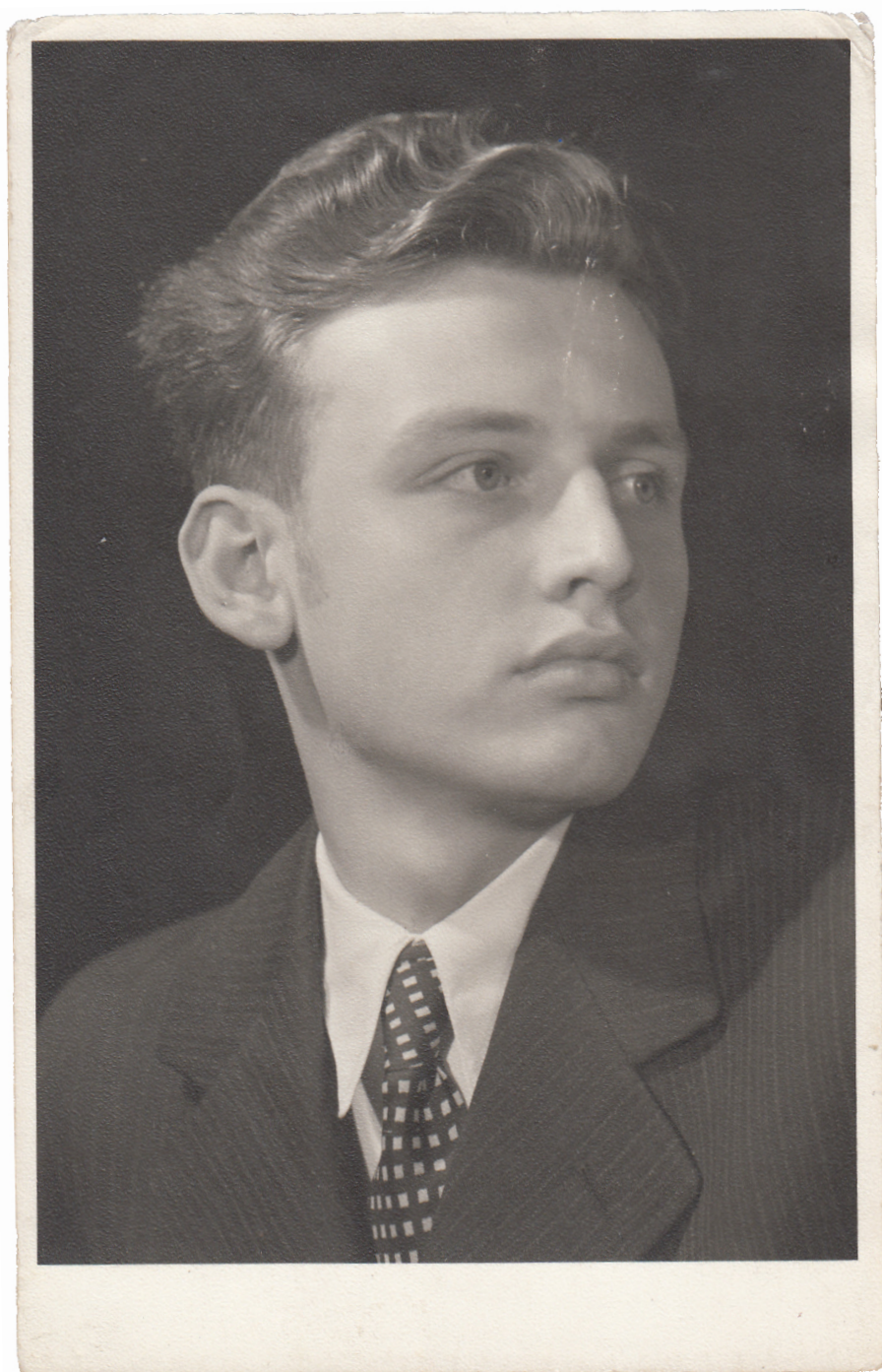
Pláče to v srdci mém
francouzské písně
známá sloka
déšť padá
na Prahu
divadla
Kampu
Café Mocca
kde jsem byl
jen jednou jedinkrát
s tvou vůlí žít
ale
zůstala jen
osamělá neděle
těkání v prostoru
den předem ztracený
co mohu chtít
když
smutkem
zatažené nebe
nedává špetku naděje
uvidět slunce
a také
tebe

(Upomínky)

E p i t a f

Stále
a stále
opakující se
bezmocná proč
jakmile nastane
osudově krutá
nečekaně
zoufalá
chvíle
kdy
terčem
bez cíle
může se zdát
jedině zapomnění
i když každá
vzpomínka
zůstává
v duši
vrytá
tak jako
kdysi dávno
vydlabaný záznam
do kamenů
osamělé
stély

(Elegiety)

L. T. Bezný v mládí

A. P. Čechov – Malé etudy, role Kuzmina (1983)

A. P. Čechov – Malé etudy, role Kuzmina (1983)

Mladá scéna Ústí nad Labem – L. T. Bezný (vlevo)

L. T. Bezný – první desetiletí milénia

L. T. Bezný osmdesátník

*L. T. Bezný v Poetické kavárně Obratník spolu se spisovatelkou
Danielou Fischerovou a překladatelem V. J. Slezákem*

OBSAH

Otevřený život v utajení	4	Posedlost	54
Vzpomínka herce Jiřího Hromady	8	Starosti	55
Odkaz	10	Zvonkohra	57
Dům básníků	12	Malostranská	58
Celnice naděje	13	Stín	59
Brána Davidova	14	Tanečník	60
Diapozitivy	15	Cestovka	61
Všechno jako	19	Čajovárůž	62
Řemen	21	Den po neděli	63
Představa	22	Uličník	64
Kyvadlo	23	Bratři	65
Ostýchání	24	Maličkosti	66
Představená	25	Ležel vedle ní	67
Básník	26	Plakát pro Pragokonzert	68
Tadzio	27	Grafický list	69
Hluchoněmý	29	Lítost	70
Holka	30	Syrinx	72
Drama	31	Šerosvit	73
Maharání	38	Agnus	74
Slova	40	Upřímnost	75
Chléb	41	Nostalgie	76
Pocit	42	Zdravice	77
Pasdedeux	43	Osamělý	79
Telefon	44	Vyprahlost	80
Veslař	45	Motiv	81
Paňácové	46	Samota	83
Loutka	47	Možnost	84
Otroci	48	Spáleniště	85
Herec	49	Figurky	86
Kolemjdoucí	50	Opium	87
Moucha	51	Slovíčka	88
Kluk	52	Neděle	89
Někdy může být	53	Epitaf	91

L. T. BEZNÝ
BÁSNÍKŮV DŮM

odnaproti.cz

Básně vybral, sestavil a úvodní slovo napsal František Baďura
Fotografie Mladá scéna Ústí nad Labem a Stanislav Jaroš
Graficky a redakčně upravila Megi
Vydalo Odnaproti jako svou 4. publikaci
ve spolupráci s nakladatelstvím
Alena Vašková – Megibuk, Libštát 6, 51203
Vydání první, 2023
ISBN 978-80-909044-7-7

Česká lgbt+ literatura:

www.odnaproti.cz/

www.megibuk.cz/